

Briuselis, 2015 11 18
COM(2015) 751 final

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI IR EUROPOS PARLAMENTUI

1991 m. birželio 18 d. Tarybos direktyvos 91/477/EB dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės su pakeitimais, padarytais 2008 m. gegužės 21 d. Direktyva 2008/51/EB, REFIT įvertinimas

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI IR EUROPOS PARLAMENTUI

1991 m. birželio 18 d. Tarybos direktyvos 91/477/EB dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės su pakeitimais, padarytais 2008 m. gegužės 21 d. Direktyva 2008/51/EB, REFIT įvertinimas

1. Įvadas

(1) Tarybos direktyva 91/477/EB dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės priimta 1991 m. birželio 18 d.¹ ir iš dalies pakeista Direktyva 2008/51/EB 2008 m. gegužės 21 d.² (toliau – Šaunamųjų ginklų direktyva).

(2) Šaunamųjų ginklų direktyvos 17 straipsnyje nustatyta, kad „Komisija iki 2015 m. liepos 28 d. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą dėl padėties, susiklosčiusios taikant šios direktyvos nuostatas, kartu su pasiūlymais, jei tai yra reikalinga“. Kad galėtų parengti šią ataskaitą, Komisija pradėjo vertinimo tyrimą, kurį atliko išorės konsultantai. Vertinimo tyrime, užbaigtame 2014 m. gruodžio mėn.³, pateikiama visapusiška direktyvos įgyvendinimo analizė, taip pat teisės aktų veiksmingumo analizė remiantis penkiais pagrindiniais vertinimo kriterijais. Remiantis nustatytais faktais, jame taip pat pateikiamos konkrečios rekomendacijos dėl patobulinimų, skirtos Komisijai, valstybių narių institucijoms arba abiems šiems adresatams. Vertinimas susietas su Komisijos Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programa (REFIT)⁴.

(3) Užbaigusi vertinimo tyrimą, Komisija paprašė pagal Direktyvos 13a straipsnį įsteigto komiteto (Šaunamųjų ginklų komitetas) narius, atstovaujančius 28 ES valstybėms narėms (VN) ir keturioms EEE⁵ ir ELPA⁶ šalims⁷, pareikšti pastabas ir įvertinti tyrime nustatytus faktus ir rekomendacijas. Komiteto nariai pastabas pateikė žodžiu komiteto posėdžiuose (2014 m. gruodžio 18 d. ir 2015 m. kovo 25 d.), o kai kurios VN (Belgija, Jungtinė Karalystė, Prancūzija ir Švedija) jas papildė raštu.

(4) Galutinė vertinimo ataskaita pateikta prieš pat dramatiškus įvykius Paryžiuje ir Kopenhagoje 2015 m. sausio mėn. Šie įvykiai atkreipė dėmesį, kad esama neatidėliotinai ES lygmeniu spręstinių saugumo klausimų. 2015 m. kovo mėn. surengtame Šaunamųjų ginklų komiteto posėdyje Komisija pakvietė valstybių narių atstovus ne tik pareikšti pastabas dėl vertinimo išvadų, bet ir išsakyti kitų susirūpinimą keliančių klausimų dėl Šaunamųjų ginklų direktyvos įgyvendinimo, susijusių su pastaraisiais dramatiškais įvykiais, į kuriuos konsultantas galbūt neatkreipė dėmesio.

(5) Šios ataskaitos tikslas – apibūdinti vertinimo tyrime nustatytus faktus, papildyti juos lig šiol gauta grįžtamąja informacija ir pateikti Komisijos kritišką įvertinimą. Pirmiausia ataskaitoje primenamos iki Šaunamųjų ginklų direktyvos priėmimo susiklosčiusios aplinkybės

¹ OL L 256, 1991 9 13, p. 51.

² OL L 179, 2008 7 8, p. 5.

³ <http://bookshop.europa.eu/en/evaluation-of-the-firearms-directive-pbNB0514159/>;

<http://bookshop.europa.eu/en/evaluation-of-the-firearms-directive-pbNB0114006/>

⁴ COM(2013) 685 *final*.

⁵ Europos ekonominė erdvė.

⁶ Europos laisvosios prekybos asociacija.

⁷ Islandija, Lichtenšteinas, Norvegija ir Šveicarija.

ir pagrindinės direktyvos nuostatos. Joje pristatomas vertinimo tyrimo metodas ir rezultatai pagal penkis vertinimo kriterijus (t. y. veiksmingumas, efektyvumas, suderinamumas, reikalingumas, papildoma ES dalyvavimo nauda) ir jo rekomendacijos. Taip pat pateikiamas nustatytų faktų kritiškas vertinimas. Galiausiai nurodoma, kokias iniciatyvas Komisija galėtų apsvarstyti, kad išspręstų vertinime išryškintas ir valstybių narių grįžtamojoje informacijoje patvirtintas problemas.

2. Pagrindiniai faktai

(6) Šaunamųjų ginklų direktyva reglamentuojamas civilinių šaunamųjų ginklų (t. y. šaunamųjų ginklų, naudojamų sportiniam šaudymui ir medžioklei) įsigijimas, laikymas ir komerciniai mainai Europos Sąjungoje. Ja nustatomi bendri minimalieji standartai, kuriuos valstybės narės turi perkelti į savo nacionalinę ginklus reglamentuojančią teisę, ir siekiama Europos Sąjungoje derinti vidaus rinkos (pvz., šaunamųjų ginklų judėjimo tarp valstybių narių) ir saugumo politikos tikslus (pvz., aukšto lygio saugumą ir apsaugą nuo nusikalstamų veikų ir neteisėtos prekybos).

(7) Direktyva 91/477/EB iš pradžių buvo papildomoji priemonė vidaus rinkai baigti kurti. Panaikinus ginklų laikymo kontrolę prie Bendrijos vidaus sienų reikėjo priimti veiksmingas taisykles, kuriomis būtų leista kontrolę vykdyti valstybėse narėse. Todėl direktyvoje yra taisyklių, susijusių su šaunamųjų ginklų įsigijimu ir laikymu ir jų perdavimu tarp valstybių narių. Direktyva valstybėms narėms paliekama galimybė priimti griežtesnes nei nustatytosios taisykles (3 straipsnis).

(8) 2000 m. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikė pirmąją ataskaitą, kurioje įvertino, kaip Direktyva 91/477/EB įgyvendinama valstybėse narėse⁸. Šioje ataskaitoje nurodyta, kad valstybės narės ir suinteresuotosios šalys apskritai direktyva sukurtą teisinę sistemą laiko pakankama. Tačiau buvo nustatyta svarbių problemų, susijusių su direktyvos įgyvendinimu valstybėse narėse, kaip antai: keitimosi informacija sunkumai; nacionalinės teisės aktų, administracinių priemonių ir leidimų suteikimo procedūrų skirtingumas ir sudėtingumas, medžioklei ir sportui skirtų šaunamųjų ginklų klasifikavimo skirtumai ir administracinė našta MVĮ. Tai parodė, kad tam tikras nuostatas (pvz., nuostatas, kuriomis apibrėžiami tam tikri ginklų tipai, konkrečiai – deaktyvuoti ir senoviniai ginklai) būtina patikslinti siekiant užtikrinti vienodesnę direktyvos taikymą.

(9) Ši ataskaita buvo pateikta Komisijai ES valstybių narių vardu derantis dėl Jungtinių Tautų protokolo prieš neteisėtą šaunamųjų ginklų gamybą⁹ (UNFP), kuriuo papildoma Jungtinių Tautų konvencija prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą. Protokolu turėjo būti nustatytos naujos taisyklės, pirmiausia susijusios su šaunamųjų ginklų atsekamumu (t. y. žymėjimu ir registrų tvarkymu) ir deaktyvavimu. Todėl ataskaitoje buvo padaryta išvada, kad

⁸ Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai „Dėl 1991 m. birželio 18 d. Tarybos direktyvos 91/477/EEB dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės įgyvendinimo“, COM (2000) 837 galutinis. Briuselis, 2000 12 15.

⁹ Jungtinių Tautų protokolas prieš neteisėtą šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų gamybą ir prekybą jais, papildantis Jungtinių Tautų konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą.

Komisija, atsižvelgdama į derybų dėl UNFP būklę ir visų suinteresuotųjų šalių grįžtamąją informaciją apie direktyvą, ketina pateikti atitinkamų pakeitimų pasiūlymus.

(10) 2005 m. įsigaliojus UNFP¹⁰, Direktyva 91/477/EB buvo iš dalies pakeista priėmus Direktyvą 2008/51/EB, kuria sutvirtinti saugumo aspektai ir sudaryta galimybė direktyvą iš dalies suderinti su paties UNFP nuostatomis. Šaunamųjų ginklų direktyva – viena iš iniciatyvų, kurių imtasi tarptautiniu ir ES lygmeniu siekiant įgyvendinti UNFP. Atitinkamos nuostatos perkeltos į Europos teisės aktus Reglamentu Nr. 258/2012¹¹, kuriuo nustatomos ne karinės paskirties šaunamųjų ginklų, gaunamų iš trečiųjų šalių arba nukreiptų į jas, eksporto, importo ir tranzito leidimų taisyklės¹².

(11) Principai, kuriais vadovavosi Europos Komisija savo veiksmuose civilinių šaunamųjų ginklų keliamiems pavojams suvaldyti ir sumažinti, buvo įtvirtinti bendrojoje strategijoje – Komunikate „Šaunamieji ginklai ir ES vidaus saugumas. Piliečių apsauga ir kova su neteisėta prekyba“¹³, paskelbtame 2013 m. spalio mėn. Šiame komunikate siūlomos priemonės ES piliečių saugumui šaunamųjų ginklų srityje padidinti ir šių ginklų teisėtai rinkai apsaugoti. Be to, būsimos su šaunamaisiais ginklais susijusios iniciatyvos apibrėžtos neseniai paskelbtame Komisijos komunikate „Europos saugumo darbotvarkė“¹⁴, kuriame pabrėžiama būtinybė didžiausią dėmesį skirti bendram požiūriui į šaunamųjų ginklų deaktyvavimą, kad būtų užkirstas kelias juos reaktyvuoti ir jais pasinaudoti nusikaltėliams. Komunikate taip pat raginama 2016 m. peržiūrėti galiojančius šaunamųjų ginklų teisės aktus, kad pagerėtų keitimasis informacija (pvz., informacijos apie konfiskuotus šaunamuosius ginklus įkėlimas į Europolo informacinę sistemą), padidėtų atsekamumas, būtų standartizuotas žymėjimas ir nustatyti bendrieji šaunamųjų ginklų neutralizavimo standartai. Po 2015 m. lapkričio 13 d. tragiškų įvykių Paryžiuje Komisija nusprendė paankstinti Šaunamųjų ginklų direktyvos peržiūrą, kuri būtų priimta kartu su šia ataskaita. Šioje ataskaitoje pateikiami tokius veiksmus pagrindžiantys įrodymai.

3. Pagrindinės Šaunamųjų ginklų direktyvos nuostatos

(12) Pagrindiniai du Šaunamųjų ginklų direktyvos tikslai – užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą ir užtikrinti aukšto lygio saugumą Europos Sąjungoje. Visų pirma ja nustatomi

¹⁰ Komisija UNFP ratifikavo 2014 m. 2014 m. vasario 11 d. Tarybos sprendimas dėl Protokolo prieš neteisėtą šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų gamybą ir prekybą jais, papildančio Jungtinių Tautų konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, sudarymo Europos Sąjungos vardu (2014/164/ES). OL L 89, 2014 3 23, p. 7.

¹¹ 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 258/2012, kuriuo įgyvendinamas Jungtinių Tautų protokolo prieš neteisėtą šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų gamybą ir prekybą jais, papildančio Jungtinių Tautų Konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą (JT šaunamųjų ginklų protokolas), 10 straipsnis ir nustatoma šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų eksporto leidimų sistema, importo ir tranzito priemonės.

¹² Pagrindinis reglamento pasiekimas – principas, kad civilinių šaunamųjų ginklų perdavimui tarp valstybių narių būtina, jog visos dalyvaujančios šalys apie tai žinotų ir tai leistų, ir kad būtų žinoma šių ginklų kilmė.

¹³ COM(2013) 716 *final*, Komisijos komunikatas Tarybai ir Europos Parlamentui „Šaunamieji ginklai ir ES vidaus saugumas. Piliečių apsauga ir kova su neteisėta prekyba“.

¹⁴ COM(2015) 185 *final*, Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui, Europos saugumo darbotvarkė.

minimalieji reikalavimai¹⁵ norint ES įsigyti šaunamųjų ginklų civiliniam naudojimui ir juos laikyti ir suderintos administracinės ginklų perdavimo ES viduje priemonės.

(13) Direktyvos taikymo sritis aprašyta jos I priede, kur šaunamųjų ginklų kategorijos, atitinkančios skirtingus taikymo režimus, apibūdinamos taip:

- „A kategorija – uždrausti šaunamieji ginklai – visiškai automatiniai ginklai ir kariniai ginklai“;
- „B kategorija – šaunamieji ginklai, kuriems įsigyti reikia oficialaus leidimo, naudojami daugiausia šaulių ir medžiotojų“;
- „C kategorija – šaunamieji ginklai, kuriuos reikia deklaruoti, naudojami daugiausia medžiotojų“;
- „D kategorija – kiti šaunamieji ginklai, daugiausia vienašūviai ilgieji lygiavamzdžiai ginklai“.

(14) Toliau aptariamos pagrindinės Šaunamųjų ginklų direktyvos nuostatos.

- **Žymėjimas ir atsekamumas (4 straipsnis).** Valstybės narės turi užtikrinti, kad bet kuris rinkai pateiktas šaunamasis ginklas ar jo dalis būtų pažymėti ir užregistruoti. Dėl to valstybės narės turi reikalauti arba unikalaus žymėjimo, arba toliau taikyti bet kokį alternatyvų žymėjimą su skaičiumi arba raidiniu skaitmeniniu kodu, kurie leistų nustatyti pagaminimo šalį. Žymuo dedamas ant šaunamojo ginklo svarbios sudedamosios dalies, kurią sunaikinus šaunamojo ginklo nebūtų galima naudoti. Iš dalies pakeistoje direktyvoje taip pat yra nuostatų dėl nacionalinių bepopierių duomenų rinkmenų sistemų įdiegimo, kad pagerėtų šaunamųjų ginklų atsekamumas. Šiose sistemose bus registruojama svarbiausia informacija apie visus valstybėse narėse apyvartoje esančius šaunamuosius ginklus; visose valstybėse narėse šios sistemos turėjo būti įdiegtos iki 2014 m. gruodžio 31 d.
- **Šaunamųjų ginklų įsigijimo ir laikymo reikalavimai (5 straipsnis).** Valstybės narės leidžia šaunamuosius ginklus įsigyti ir laikyti tik tiems asmenims, kurie turi tam pakankamą pagrindą ir kurie:
 - o yra bent 18 metų amžiaus, išskyrus medžioklinių arba sportinio šaudymo ginklų įsigijimą (pirkimą) ir laikymą, jei laikomasi sąlygos, kad jaunesni nei 18 metų asmenys turi tėvų sutikimą ar juos prižiūri tėvai arba suaugęs asmuo, turintis galiojančią šaunamojo arba medžioklinio ginklo licenciją, arba jie yra licenciją turinčiame treniruočių centre arba kitu būdu patvirtintame centre;
 - o nekelia grėsmės sau, viešajai tvarkai arba visuomenės saugumui. Teistumas už smurtinį tyčinį nusikaltimą laikomas minėtąja grėsme.

¹⁵ Vadovaujantis Šaunamųjų ginklų direktyvos 3 straipsniu, „valstybės narės savo teisės aktuose gali nustatyti griežtesnes nuostatas nei numatytos šioje direktyvoje“.

- **Europos šaunamojo ginklo leidimas (EŠGL) (12 straipsnis).** Direktyva įvestos lankstesnės taisyklės dėl medžioklei ir sportiniam šaudymui naudojamų ginklų, kad nebūtų trukdoma jų judėjimui tarp valstybių narių. Įvedus EŠGL, medžiotojai su C ir D kategorijos šaunamaisiais ginklais ir šauliai su B, C ir D kategorijos šaunamaisiais ginklais gali keliauti į kitą valstybę narę be išankstinio paskirties valstybės narės leidimo. EŠGL turėtų būti laikomas pagrindiniu medžiotojams ir šauliams reikalingu dokumentu, o valstybės narės neturėtų nustatyti, kad EŠGL priėmimo sąlyga yra kokio nors mokesčio ar rinkliavos sumokėjimas.
- **Deaktyvavimas (I priedas, III skirsnis).** Šaunamųjų ginklų direktyva nustatomi minimalieji apribojimai ir numatoma valstybių narių pareiga priimti nuostatas, kad deaktyvavimo priemonės tikrintų kompetentinga institucija. Ši institucija užtikrina, kad taikant nacionalines šaunamųjų ginklų deaktyvavimo procedūras ginklai būtų deaktyvuojami visam laikui. Kaip pakeitimo metu paprašė abi teisėkūros institucijos, I priedo III dalies a punkte nustatyta, kad „Komisija paskelbia bendrąsias deaktyvavimo standartų ir metodų gaires, siekdama užtikrinti, kad deaktyvuoti šaunamieji ginklai būtų visam laikui padaryti nebenaudojami“. Kol šios bendrosios deaktyvavimo gairės nepriimtoms, valstybės narės gali savo nuožiūra nustatyti tinkamiausias šiuo atžvilgiu procedūras.

(15) Galiausiai Šaunamųjų ginklų direktyvos 17 straipsniu nustatyta, kad Komisija iki 2015 m. liepos 28 d. pateikia ataskaitą dėl padėties, susiklosčiusios taikant šios direktyvos nuostatas. Vadovaudamasi šia direktyvos nuostata, 2014 m. Komisija pradėjo 12 mėnesių tyrimą, kad įvertintų, kaip įgyvendinta Šaunamųjų ginklų direktyva ir paskesnis jos pakeitimas, ir kiek šia teisine sistema pasiekti abu bendrieji tikslai: užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą ir pasiekti aukšto lygio saugumą Europos Sąjungoje.

4. Vertinimo metodas

(16) Vienų metų vertinimo tyrimas atliktas siekiant išnagrinėti, kaip pasiekti direktyvos tikslai (tinkamas vidaus rinkos veikimas ir aukšto lygio saugumas) pagal penkis vertinimo kriterijus:

- veiksmingumas (koku mastu nuostatomis prisidėta prie tikslų pasiekimo);
- efektyvumas (direktyva nustatytų procedūrų ir prievolių – konkrečiai, ar protingomis sąnaudomis pasiekta rezultatų (naudos));
- suderinamumas (direktyvos nuostatų įgyvendinimo, pagrindinių sąvokų aiškinimo ir bendro direktyvos suderinamumo su kitais susijusiais teisės aktais);
- reikalingumas (direktyvos nuostatų esamiems vidaus rinkos veikimo ir ES piliečių saugumo poreikiams);
- papildoma nauda (ES lygmens veiksnių, užuot pasiklojus nacionalinės teisės aktais ir veiksmais).

(17) Buvo vertinamos visos direktyvos nuostatos visose 28 ES valstybėse narėse nuo 1991 m. lig šiol. Be to, vertintojų buvo paprašyta atsižvelgti į ankstesnius tyrimus ir Komisijos iniciatyvas¹⁶, taip pat du tuo pačiu metu baigiamus tyrimus – deaktyvavimo, sunaikinimo ir žymėjimo procedūrų¹⁷ ir kovos su neteisėta prekyba ginklais ES¹⁸.

(18) Atliekant tyrimą nagrinėti dokumentai, atlikta internetinė apklausa ir keturi atvejų tyrimai¹⁹ (atlikti keturiose VN: Belgijoje, Lenkijoje, Prancūzijoje ir Vokietijoje). Vertintojai susisieki su valstybių narių institucijomis, šaunamųjų ginklų gamintojų, prekyautojų ir tarpininkų atstovais, šaunamųjų ginklų naudotojais, įskaitant medžiotojus ir šaulius, tarptautinėmis organizacijomis, asociacijomis, tyrimų institutais ir kitais ekspertais. Internetinėje apklausoje dalyvavo 83 suinteresuotosios šalys (34 valstybių narių valdžios institucijos, 28 verslo atstovai, 16 naudotojų, 5 ekspertai), apklaustos 56 suinteresuotosios šalys (23 valstybių narių valdžios institucijos, 16 verslo atstovų, 9 naudotojai, 8 ekspertai), o atvejų tyrime apklausta 30 suinteresuotųjų šalių (12 valstybių narių valdžios institucijų, 8 verslo atstovai, 8 naudotojai, 2 ekspertai).

(19) Nuo pirmųjų tyrimo mėnesių vertintojai pažymėjo svarbiausių duomenų, susijusių su rinkos ir saugumo aspektais, trūkumą. Kalbant apie rinkos aspektą, turimuose nacionalinio ir ES lygmens statistiniuose duomenyse paprastai nebuvo išskiriami civiliniai ir kariniai šaunamieji ginklai (todėl sunku atskirti civilinių šaunamųjų ginklų duomenis). Net kai tai buvo įmanoma, ne visada buvo valstybių narių lygmens duomenų apie visas šalis (dėl konfidencialumo), todėl nebuvo galima sekti gamybos tendencijų laike. Galiausiai pagrindinė šiame sektoriuje veikianti bendrovė nesuteikė prieigos prie daug informacijos. Saugumo požiūriu pagrindinė problema buvo išskaidytų duomenų apie ES apyvartoje esančių ir (arba) neteisėtai naudojamų ar parduodamų šaunamųjų ginklų tipus / kategorijas, taip pat palyginamų ir išsamių duomenų apie baudžiamąsias veikas ir veiklą, susijusius su civiliniais šaunamaisiais ginklais, stygius ES lygmeniu. Kita atskleista problema susijusi su tuo, kad turima mažai duomenų konkrečios nuostatos įgyvendinimo administracinei naštai ir sąnaudoms kiekybiškai įvertinti.

¹⁶ Įskaitant COM (2012)415 „Galimi šaunamųjų ginklų kategorijų skaičiaus sumažinimo iki dviejų (draudžiamų ir leidžiamų šaunamųjų ginklų), siekiant geresnio aptariamų gaminių vidaus rinkos veikimo paprastinant tvarką, privalumai ir trūkumai“, COM (2010)4040 „Šaunamųjų ginklų kopijų pateikimas rinkai“.

¹⁷ Tyrimas, kuriuo pagrindžiamas galimos iniciatyvos, susijusios su taisyklių dėl šaunamųjų ginklų ES deaktyvavimo, sunaikinimo ir žymėjimo procedūrų, taip pat dujinių ginklų ir kopijų, patobulinimo poveikio vertinimas (<http://www.sipri.org/research/security/europe/publications/study-on-firearms>).

¹⁸ Tyrimas, kuriuo pagrindžiamas galimybių kovoti su neteisėta prekyba ginklais ES poveikio vertinimas.

¹⁹ Valstybių narių pasirinkimo atvejų tyrimams kriterijai buvo šie: i) šaunamųjų ginklų rinkos dydis; ii) saugumo problemos, su kuriomis susiduria valstybė narė; iii) šaunamųjų ginklų skaičiaus santykis su gyventojų skaičiumi; iv) užfiksuotų pavogtų ar prarastų šaunamųjų ginklų skaičius.

5. Nustatyti faktai

5.1. Vertinimo kriterijai

5.1.1. Veiksmingumas

(20) Direktyva davė naudos sukuriant gerai veikiančią šaunamųjų ginklų vidaus rinką, o tai buvo vienas iš jos tikslų. Tačiau rangovas padarė išvadą, kad potenciali direktyvos nauda galėtų būti dar didesnė. Pirma, įvedus kategorijas ir susijusius reglamentavimo režimus pavyko užkirsti kelią potencialiems rinkos iškraipymams, siejamiems su vidaus kontrolės panaikinimu ir taip sukurta vidaus rinką. Nuo 2005 m.²⁰ Europos vidaus prekyba išliko gana stabili. Tačiau dėl skirtingo direktyvos nuostatų aiškinimo ES lygmens veiksmų nauda nebuvo tokia didelė, kokios tikėtasi. Suinteresuotosios šalys (verslo atstovai ir naudotojai) iškėlė nemažai jiems rūpestį keliančių klausimų, susijusių su konkrečiomis kliūtimis ir procedūrų našta, ypač kai jiems tenka patirti informacijos rinkimo sąnaudų, kad suprastų kitose valstybėse narėse įgyvendintas taisykles ir procedūras (visų pirma kalbant apie EŠGL). Nors nuo 2009 m. veikia Komisijos įsteigta kontaktinė grupė²¹ pasikeitimui informacija palengvinti, apklaustos suinteresuotosios šalys ir toliau pažymi būtinybę dar tobulinti naudingos informacijos perdavimą tarp valstybių narių.

(21) Kalbant apie „saugumo“ tikslą (t. y. piliečių apsaugą ir teisėtą šaunamųjų ginklų rinką), saugumo ir apsaugos nuo neteisėtos prekybos šaunamaisiais ginklais ir baudžiamųjų veikų lygis buvo pagerintas įvedus:

- atsekamumo reikalavimus valstybių narių valdžios institucijoms (t. y. bepopieri registrą) ir prekiautojams (visų sandorių šaunamaisiais ginklais registrą) (4 straipsnis);
- žymėjimo reikalavimus gamintojams (nors dėl kai kurių ištrinto žymėjimo atvejų ir pareikštas susirūpinimas) (4 straipsnio 4 dalis);
- minimaliuosius šaunamųjų ginklų įsigijimo ir laikymo reikalavimus (5 straipsnis).

Tačiau tobulinimo galimybių matoma pranešimų apie perdirbtus dujinius ginklus, deaktyvuotų šaunamųjų ginklų reaktyvumą, neteisėtą prekybą šaunamųjų ginklų dalimis ir „svarbių sudedamųjų dalių“ aiškinimo srityje.

(22) Dėl išsamių duomenų stygiaus vertintojui buvo sudėtinga įvertinti direktyvos veiksmingumą saugumo tikslų požiūriu. Visų pirma analizei trukdė tai, kad nėra informacijos bazės, apimančios konkrečius ir išsamius duomenis apie baudžiamąsias veikas, padarytas ES valstybėse narėse teisėtai laikomais šaunamaisiais ginklais, perdirbtais dujiniais ginklais ir reaktyvuotais šaunamaisiais ginklais.

²⁰ Atskaitai pasirinktas 2005–2013 m. laikotarpis, nes ES jau turėjo 25 valstybes nares.

²¹ Kontaktinės grupės įsteigimas numatytas Šaunamųjų ginklų direktyvos 13 straipsnio 3 dalimi.

5.1.2. Efektyvumas

(23) Vertinimo metu nustatytos išlaidos, susijusios su kiekvienos direktyvos nuostatos įgyvendinimui reikalinga veikla (tiesioginės atitikties reikalavimams išlaidos, įskaitant administracinę naštą, ir informacijos rinkimo sąnaudos²²) ir apibrėžti suinteresuotieji subjektai, kuriems jos tenka. Į vertinimą neįtrauktos papildomų reikalavimų įgyvendinimo išlaidos ir išlaidos, patiriamos dėl nacionalinių įgyvendinimo skirtumų.

(24) Siekdamas įvertinti, ar direktyvos tikslų pasiekta pagrįstomis sąnaudomis, nesant jokių kiekybinių duomenų apie sąnaudas, rangovas kokybiškai vertina, ar su konkrečiomis nuostatomis susijusios išlaidos suinteresuotųjų šalių vertinimu laikytos protingomis. Šis kokybinis vertinimas atliktas vadovaujantis trimis kriterijais: tikslai, kuriems pasitarnauta, suinteresuotųjų šalių dalyvavimas ir išlaidų pobūdis. Iš analizės atrodo, kad bendrieji rezultatai pasiekti protingomis sąnaudomis. Dauguma atvejų išlaidas suinteresuotosios šalys pasidalija teisingai. Dėl dalinio direktyvos suderinimo kyla netiesioginių sąnaudų (jos susijusios su konkrečiomis nuostatomis ir tenka konkrečioms suinteresuotųjų šalių kategorijoms), darančių neigiamą poveikį, kaip antai: EŠGL, kategorijos, prekiautojų ir tarpininkų registras, dalijimasis informacija, šaunamųjų ginklų nuosavybės reikalavimai, deaktyvavimas, atsekamumas, žymėjimas.

(25) Įvairių verslo atstovų (gamintojų ir nacionalinių asociacijų) teigimu, administracinė našta daugiausia susijusi su nacionaliniais ir biurokratiniais trūkumais, o ne su direktyvos nuostatomis. Pavyzdžiui: kartais ilgai užtrunka išduoti importo ir eksporto licencijas perdavimui ES viduje; nacionaliniu lygmeniu įvesti saugumo reikalavimai (pvz., prekiautojams pavesta privalomoji signalizacijos sistemų patikra). Verslo atstovai patvirtino, kad dėl tokios administracinės naštos judėjimas rinkoje gali sulėtėti.

(26) Rangovas padarė išvadą, kad bendrieji pačios direktyvos rezultatai pasiekti protingomis sąnaudomis. Administracinė našta ir sąnaudos, kaip jas vertina suinteresuotieji subjektai, labiau susiję su administracinėmis direktyvos įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu procedūromis, o šių sąnaudų sumažinimas būtų vertinamas kaip pagerėjimas.

5.1.3. Suderinamumas

(27) Priėmus direktyvą, kuria nustatomi minimalieji reikalavimai, atsirado tam tikrų jos įgyvendinimo valstybių narių lygmeniu skirtumų, kurie daro poveikį arba vidaus rinkos, arba saugumo tikslams.

Kalbant apie skirtumus, darančius poveikį vidaus rinkai, vertinime išryškinta:

²² Tiesioginės atitikties reikalavimams išlaidos reiškia visas procedūras, kurių reikia, kad direktyva būtų priimta nacionaliniu lygmeniu. Administracinė našta yra sąnaudos, tenkančios įmonėms ir naudotojams laikantis informacijos prievolės, kylančios iš vyriausybės reglamentavimo, ir valstybių narių valdžios institucijų išlaidos įgyvendinant papildomas procedūras. Informacijos sąnaudos kyla dėl direktyvos įgyvendinimo skirtumų, dėl kurių valstybės narės, gamintojai ir naudotojai gali būti įpareigoti gauti informaciją apie užsienyje galiojančių reikalavimą.

- nevienodas kategorijų taikymas – visų pirma, kategorijos C ir D kelia neaiškumą dėl dokumento, kurio reikia perkant šaunamąjį ginklą skirtingose šalyse, todėl kliudoma šaunamųjų ginklų judėjimui Europoje ir sukuriama išlaidų;
- su EŠGL susijusių nuostatų taikymo skirtumai, kaip antai reikalingų dokumentų skaičius. Tai daro neigiamą poveikį, nes kliudo šaunamuosius ginklus sklandžiai perduoti.

ES piliečių saugumui poveikį darantys nenuoseklus įgyvendinimo pavyzdžiai:

- žymėjimo standartų skirtumai, nes jie riboja galimybę atsekti šaunamuosius ginklus ir kovoti su neteisėta prekyba;
- deaktyvavimo metodų ir standartų, taip pat tai atliekančios institucijos paskyrimo skirtumai. Tokie skirtumai kelia susirūpinimą ne tik todėl, kad už deaktyvavimą atsakinga institucija arba subjektas gali neturėti būtinų techninių gebėjimų, bet ir todėl, kad kai kurių valstybių narių standartai nelaikomi pakankamais;
- ginklų klasifikavimo nacionalinės teisės aktuose skirtumai kelia atsekamumo ir teisėsaugos problemas. Tai ypač pasakytina apie atvejus, kai vienoje valstybėje narėje šaunamuoju ginklu laikomas daiktas siunčiamas į valstybę narę, kurioje jis šaunamuoju ginklu nebelaikomas, todėl valdžios institucijos praranda galimybę jį atsekti;
- pagrindinių direktyvos terminų (svarbios sudedamosios dalys, tarpininkai, dujiniai ginklai ir senoviniai ginklai) aiškinimo skirtumai.

Kita vertus, paaiškėjo, kad nekyla problemų dėl ginklų nuosavybės reikalavimų ir kad direktyva padėjo šiuos reikalavimus suderinti.

(28) Kalbant apie Šaunamųjų ginklų direktyvos suderinamumą su esamais ES teisės aktais, tyrime padaryta išvada, kad pagrindinės problemos susijusios su UNFP. 2008 m. pakeitimu direktyvos terminija tik iš dalies priderinta prie UNFP. Tiesą sakant, direktyva įvesta svarbių dalių ir sudedamųjų dalių atskirtis, kurios nėra Jungtinių Tautų tekste, kuriame kalbama apie „dalis ir komponentus“. Be to, UNFP²³ protokolo šaliai suteikiama galimybė pagal savo vidaus teisę pripažinti deaktyvuotą šaunamąjį ginklą šaunamuoju ginklu ir to pagrindu imtis bet kokių reikalingų priemonių.

5.1.4. Reikalingumas

(29) Vertinime padaryta išvada, kad apskritai Šaunamųjų ginklų direktyva išlieka aktuali dabartinės rinkos poreikiams (pvz., tarpvalstybiniam šaunamųjų ginklų judėjimui). Ekonominės veiklos vykdytojų išreikštas susirūpinimas daugiausia susijęs su skirtingomis įgyvendinimo priemonėmis ir procedūromis, kurių ėmėsi valstybės narės, – šios priemonės ir procedūros sudaro papildomą našą ir papildomas sąnaudas ir daro neigiamą poveikį tarpvalstybiniam šaunamųjų ginklų judėjimui.

²³ JT šaunamųjų ginklų protokolo 19 straipsnis.

(30) Kalbant apie saugumo tikslus (pvz., pažeidimus, padarytus teisėtai laikomais šaunamaisiais ginklais, anksčiau teisėtai laikytų šaunamųjų ginklų vagystes ar pametimą, dujinių ginklų arba deaktyvuotų šaunamųjų ginklų perdarymą), vertintojai daro išvadą, kad direktyva aktuali daugelio pavojų saugumui požiūriu. Jie išvardijo kai kurias veiklos rūšis, kurias reikėtų įtraukti į direktyvos taikymo sritį arba geriau aprašyti. Tai yra: dujinių ginklų perdarymas; pusiau automatinių ginklų perdarymas; deaktyvuotų šaunamųjų ginklų reaktyvavimas; žymėjimo ištrynimasis; neteisėtas paveldėtų šaunamųjų ginklų naudojimas. Visa čia išvardyta veikla kelia susirūpinimą dėl saugumo valstybių narių lygmeniu. Galiausiai vertintojai pažymi, kad dėl ateities technologinės plėtros, kaip antai naujų technologijų (įskaitant 3D spausdinimą) ir naujų pardavimo kanalų (pvz., interneto)²⁴, ateityje gali kilti su direktyvos taikymo sritimi susijusių uždavinių. .

5.1.5. Papildoma Europos Sąjungos dalyvavimo nauda

(31) Šaunamieji ginklai yra specifinio pobūdžio daiktai. Dauguma saugumo klausimų, kuriuos siekiama išspręsti Šaunamųjų ginklų direktyva, yra tarpvalstybinio pobūdžio. Vienos valstybės narės pažeidžiamumas nusikalstamai veiklai daro poveikį visai ES (pvz., dujinių ginklų perdarymo atvejais). Nacionalinės teisės aktų skirtumai (pvz., skirtingi to paties tipo šaunamųjų ginklų registravimo reikalavimai) yra kliūtis kontrolei ir policijos bendradarbiavimui tarp valstybių narių. Tyrime daroma išvada, kad efektyvių veiksmų siekiant aukšto lygio saugumo užtikrinimo ES piliečiams ir tarpvalstybinio šaunamųjų ginklų judėjimo įgalinimo tikslų galima imtis tik ES lygmeniu. Nepaneigiama Šaunamųjų ginklų direktyvos pridėtinė vertė slypi bendros šaunamųjų ginklų reglamentavimo sistemos sukūrimo, kurio nebūtų buvę galima pasiekti nacionalinėmis ar dvišalėmis pastangomis.

(32) Dėl lankstaus pačios direktyvos pobūdžio buvo įmanoma išlaikyti aukštą saugumo lygį ir sutvirtinti vidaus rinką. Direktyva nustatomi bendri minimalieji reikalavimai, paisant subsidiarumo principo ir paliekant valstybėms narėms galimybę priimti griežtesnes taisykles, atitinkančias jų nacionalinius poreikius ir aplinkybes. Be to, valstybėms narėms ir ES piliečiams suteikta garantija, kad direktyva nustatytos bendrosios saugumo priemonės, susijusios su Europoje pagamintais ir apyvartoje esančiais šaunamaisiais ginklais, galioja visose valstybėse narėse.

(33) Žemiausia apatine riba taip pat prisidedama prie vidaus rinkos veikimo ir sustiprinama teisėta šaunamųjų ginklų rinka. Rinkos prasme didžiausią lauktą ES lygmens veiksmų (bendrų kategorijų nustatymo) naudą sumažino skirtingas įgyvendinimas valstybių narių lygmeniu. Tačiau EŠGL veiksmingumas yra ES lygmens veiksmų, kalbant apie paramą tarpvalstybiniam medžiotojų ir šaulių judėjimui, potencialios pridėtinės vertės pavyzdys.

²⁴ Kalbant apie pardavimą internetu ir naujas technologijas, nors dabartinė sistema tyrime laikoma pakankama, kad susidorotų su tokiais uždaviniais, tyrime atkreipiamas dėmesys į vis didėjantį interneto kaip šaunamųjų ginklų pardavinėjimo kanalo naudojimą ir sunkumus tai kontroliuoti ateityje.

5.2. Rekomendacijos

(34) Remdamasis tyrimo nustatytais faktais, rangovas parengė rekomendacijų rinkinį, suskirstytą į veiksmus, kuriems reikalingas teisėkūros įsikišimas, ir veiksmus, kuriems jis nereikalingas.

- **Bendri dujinių ginklų perdirbamumo kriterijai (susiję su teisėkūra)**

Vertinimo metu išryškėjo būtinybė patikslinti perdirbamumo apibrėžtį ir dujinių ginklų apibrėžimo kriterijus, kad būtų pasiektas bendras supratimas, kokio tipo dujiniai ginklai gali būti perdirbti, ir apriboti ginklų, kurie, kaip paaiškėjo, gali būti perdirbti į veikiančius šaunamuosius ginklus, apyvartą. **Pagrindiniai klausimai:** prieš tai buvusių skirtų šaudyti garsiniais šoviniais ginklų (dujinių ir garsinių ginklų) perdarymas, kad jie galėtų šaudyti kovinėmis kulkomis, pasirodė esanti rimta problema daugelyje valstybių narių.

- **Deaktyvavimo standartų ir taisyklių suderinimas (susiję su teisėkūra)**

Vertinime rekomenduota tęsti dabar vykdomą bendrųjų šaunamųjų ginklų deaktyvavimo standartų ir metodų gairių nustatymą, taip pat vadovaujantis direktyvos nuostatomis, kuriomis aiškiai numatyta, kad Komisija parengia bendrąsias deaktyvavimo gaires. Šių gairių taikymo sritis turėtų būti praplėsta, kad apimtų ir taisykles, susijusias su deaktyvuotų šaunamųjų ginklų nuosavybės, pardavimo ir perdavimo reikalavimais. **Pagrindiniai klausimai:** nesant bendrųjų deaktyvavimo standartų ir metodų gairių, apyvartoje yra įvairaus saugumo lygio deaktyvuotų šaunamųjų ginklų, kurie potencialiai gali būti reaktyvuoti. Be techninių deaktyvavimo standartų, kitas svarbus aspektas, į kurį būtina atsižvelgti, yra susijęs su nuosavybės, pardavimo ar perdavimo reikalavimais. Daugumoje valstybių narių deaktyvuoti šaunamieji ginklai nebelaikomi šaunamaisiais ginklais. Todėl jie išbraukiami iš oficialaus registro, ir tampa neįmanoma atsekti jų pradinį savininką. Nepaisant to, šie ginklai gali būti laikomi grėsme saugumui ir naudojami bauginimui.

- **Žymėjimo taisyklių suderinimas (susiję su teisėkūra)**

- Vertinime rekomenduota dabartinę direktyvoje pateikiamą dalių ir sudedamųjų dalių apibrėžtį suvienodinti su UNFP pateikta apibrėžtimi, pasiūlyti priimti ES masto žymėjimo standartus ir į direktyvą įtraukti prievolę visas svarbias sudedamąsias dalis pažymėti gamybos arba įvežimo metu. **Pagrindiniai klausimai:** dėl to, kad kai kurios valstybės narės svarbių sudedamųjų dalių nelaiko šaunamaisiais ginklais, o žymėjimo prievolė taikoma tik „svarbioms sudedamosioms dalims“, atsiranda skirtumų, kurie sudaro sunkumų teisėsaugos institucijoms tarpvalstybinėse baudžiamosiose veikose atsekti šaunamuosius ginklus. Tai taip pat potencialiai sudaro kliūčių vidaus rinkos veikimui, nes žymenys gali būti pripažįstami ne visose valstybėse narėse. Turėtų būti atlikta pirminė išsami valstybėse narėse reglamentuojamų ir žymimų šaunamųjų ginklų dalių analizė, o „svarbių sudedamųjų dalių“ apibrėžties, pateiktos Šaunamųjų ginklų direktyvoje, ir „dalių ir komponentų“, reglamentuojamų UNFP, skirtumai turėtų būti išnagrinėti ES lygmeniu, kad būtų įvertintas direktyvos apibrėžčių keitimo poreikis.

- **Nacionalinių taisyklių, kuriomis įgyvendinama direktyva, skaidrumas ir prieinamumas (*nesusiję su teisėkūra*)**

Vertinime rekomenduota gerinti nacionaliniu lygmeniu surinktos informacijos prieinamumą ES lygmeniu visoms suinteresuotosioms šalims, ypač atsižvelgiant į informacijos rinkimo sąnaudas, kurias gali patirti MVĮ (pvz., sukuriant duomenų bazę, kurioje būtų renkama informacija apie esamus 28 valstybių narių teisės aktus ir reikalavimus). **Pagrindiniai klausimai:** įgyvendinimo skirtumai lemia: lėtesnį šaunamųjų ginklų judėjimą ES viduje; informacijos rinkimo sąnaudas – ypač MVĮ; našta, atsirandančią dėl priimtų administracinių procedūrų skirtingumo.

- **Sutarto požiūrio į medžioklinių ir sportinių šaunamųjų ginklų klasifikavimą apibrėžimas ir EŠGL taisyklių patikslinimas (*nesusiję su teisėkūra*)**

Vertinime rekomenduota, kad ES lygmeniu būtų papildomai apibrėžtos su EŠGL susijusios taisyklės (kaip antai papildomų dokumentų, kurių prašo nacionalinės valdžios institucijos, skaičius ir šaunamųjų ginklų, kuriuos galima įtraukti į EŠGL, skaičius). **Pagrindiniai klausimai:** skirtingas šaunamųjų ginklų, paprastai naudojamų šiai veiklai valstybėse narėse, klasifikavimas (pvz., paprastai sportiniam šaudymui naudojami šaunamieji ginklai kai kuriose valstybėse narėse gali būti uždrausti), taip pat per siauras kai kurių su EŠGL susijusių taisyklių aiškinimas.

- **Išsami svarbiausių klausimų analizė (*nesusiję su teisėkūra*)**

Vertinime rekomenduota atlikti išsamią konkrečių su direktyva susijusių aspektų, kuriuose vertinimo metu buvo nustatyta problemų, analizę: 1) tolesnio šaunamųjų ginklų nuosavybės reikalavimų derinimo; 2) tarpininko sąvokos aiškinimo; 3) pusiau automatiniams ginklams taikomų taisyklių įvertinimo ir šių ginklų keliamo pavojaus (galimybės juos perdirbti į automatinius ginklus požiūriu) įvertinimo. **Pagrindiniai klausimai:** 1) šaunamųjų ginklų nuosavybės reikalavimai: vertintojai pastebėjo ryškėjantį valstybių narių polinkį taikyti bendrus detalesnius reikalavimus, nei numatytieji direktyva; 2) tarpininko sąvoka: nevienoda šios sąvokos apibrėžtis gali kelti grėsmių; 3) pusiau automatiniai šautuvai: nemažai valstybių narių atkreipė dėmesį į pavojų, siejamą su pusiau automatinį šautuvų perdarymu į automatinius.

- **Naujų technologijų žinių gilinimas (*nesusiję su teisėkūra*)**

Vertinime rekomenduotos papildomos priemonės, skirtos palengvinti valstybių narių pasikeitimui žiniomis apie pokyčius šaunamųjų ginklų rinkoje ir prekyboje (kaip antai internetinę šaunamųjų ginklų rinką, jų dalių ir kitų ginklų rinką) ir apie naujų technologijų (3D spausdinimo) poveikį ginklų kontrolei ir sekimui. **Pagrindiniai klausimai:** naujos technologijos yra teisėsaugos institucijų gebėjimo sekti ir nustatyti šaunamuosius ginklus ar jų sudedamąsias dalis valstybėse narėse išbandymas; tikėtina, dėl jo ateityje kils sunkumų sekti ir kontroliuoti šaunamųjų ginklų siuntimą.

- **Duomenų rinkimo stiprinimas (nesusiję su teisėkūra)**

Vertinime rekomenduota suintensyvinti duomenų rinkimą, kad būtų sukurta patikima informacijos apie civilinius šaunamuosius ginklus ir susijusias nusikalstamas veikas bazė, kad ateityje jos pagrindu būtų galima priimti sprendimus ES lygmeniu. **Pagrindiniai klausimai:** detalių ir išsamių duomenų stygius yra viena iš didžiausių kliūčių, trukdančių politikos rengėjams parengti įrodymais grindžiamą politiką.

6. Kritiškas įvertinimas ir Šaunamųjų ginklų komiteto grįžtamoji informacija

(35) Vertinimo tyrimu buvo atsakyta į Komisijos užduotus vertinimo klausimus, o jo analizė buvo pagrįsta nuodugnia surinktų duomenų analize. Tačiau oficialiai prieinami statistiniai duomenys kokybiniu požiūriu buvo nepakankami. Aiškiai stigo su saugumo klausimais susijusių duomenų (pvz., duomenys apie nusikaltimus neišskaidyti pagal šaunamųjų ginklų kategorijas, menka nusikaltimams panaudotų teisėtų ir neteisėtų šaunamųjų ginklų atskirtis, mažai duomenų apie civilinių šaunamųjų ginklų gamybą kiekvienoje valstybėje narėje ir pan.), be to, prieinami duomenys apie civilinių šaunamųjų ginklų rinkos struktūrą (t. y. civilinių šaunamųjų ginklų gamybą, importą ir eksportą, sektoriuje veikiančių bendrovių darbuotojų skaičių ir apyvartą) buvo prastos kokybės. Trūksta kiekybinių duomenų apie konkrečių nuostatų įgyvendinimo sąnaudas ir administracinę naštą.

(36) Suvestinių duomenų ir ES lygmens statistinių duomenų apie civilinius šaunamuosius ginklus trūkumą vertintojai sprendė susisiekdami su nacionalinėmis sektorinėmis organizacijomis ir trūkstamą informaciją rinkdami pokalbių metu. Informacija iš skirtingų šaltinių leido jiems kryžminiu būdu patikrinti informacijos kokybę ir patikimumą.

(37) Kad galėtų geriau susidaryti nuomonę apie tyrime nustatytų faktų ir rekomendacijų pagrįstumą, Komisija pakvietė Šaunamųjų ginklų komiteto (kurį sudaro 28 ES valstybių narių atstovai ir 4 EEE ir ELPA šalys) pasisakyti apie juos. Komiteto posėdyje 2014 m. gruodžio 18 d. jo nariams buvo pristatyti tyrimo rezultatai. Tuo metu valstybių narių atstovai padarė išvadą, kad apskritai rekomendacijos yra pagrįstos. Po dramatiškų 2015 m. sausio mėn. įvykių valstybės narės 2015 m. kovo 25 d. surengtame komiteto posėdyje išreiškė informatyvesnę nuomonę apie vertinimo rekomendacijas. Valstybės narės pateikė kiekvienos rekomendacijos svarbumo ir pagrįstumo įvertinimą. Be to, kai kurios valstybės narės (Prancūzija, Jungtinė Karalystė, Švedija ir Belgija) žodžiu pateiktą grįžtamąją informaciją papildė raštiškomis pastabomis.

(38) Iš valstybių narių surinktos informacijos galima padaryti išvadą, kad:

- daug valstybių narių sutarė, kad didelio prioriteto rekomendacijos yra: i) bendrieji **dujinių ginklų perdirbamumo** kriterijai, ii) **deaktyvavimo** standartų ir taisyklių suderinimas, iii) **žymėjimo** taisyklių suderinimas. Daugumos valstybių narių nuomone, dėl šių klausimų būtina peržiūrėti direktyvą. Dalis valstybių narių pabrėžė būtinybę tęsti jau vykdomą direktyvoje numatytą deaktyvavimo gairių darbą;
- daugumos valstybių narių požiūriu, į šias rekomendacijas reikia atsižvelgti, bet joms skirtinas menkas ar vidutinis prioritetas: i) nacionalinių taisyklių, kuriomis

įgyvendinama direktyva, skaidrumas ir prieinamumas; ii) naujų technologijų žinių gilinimas; iii) duomenų rinkimo intensyvinimas;

- kalbant apie rekomendaciją dėl nacionaliniu lygmeniu sukurtų informacinių sistemų **sąveikumo** valstybių narių nuomonės išsiskyrė. Dalis valstybių narių mano, kad vienas opiausių klausimų yra šaunamųjų ginklų atsekamumas. Todėl sujungus nacionalines duomenų rinkmenų sistemas policijai ir nacionalinėms institucijoms būtų padedama geriau dalytis informacija. Kita vertus, nemažai valstybių narių pabrėžė, kad šių sistemų sujungimas dėl IT ar techninių problemų, nesuderinamumo ir, svarbiausia, privatumo klausimų ir keitimosi asmens duomenimis galėtų virsti ilgai trunkančiu ir nebūtinai vaisingu projektu. Valstybės narės pasiūlė kruopščiai subalansuoti sąnaudas ir administracinę naštą potencialios sąveikumo naudoms atžvilgiu. Pirmasis veiksmas turėtų būti išanalizuoti, kokios rūšies informacija reikia keistis, o tada įvertinti, kaip tai būtų galima padaryti;
- dėl rekomendacijos apibrėžti sutartą požiūrį į medžioklinių ir sportinių šaunamųjų ginklų klasifikavimą ir patikslinti Europos šaunamųjų ginklų paso (EŠGL) taisyklės valstybės narės bendros nuomonės nepasiekė. Kai kurios valstybės narės nurodė, kad padidinti EŠGL užregistruotų ginklų skaičių nebūtų sunku, tačiau turėtų būti išsaugota teisė reikalauti papildomų dokumentų. Kitos valstybės narės mano, kad problema yra informacijos apie EŠGL stygius. Konkrečiai, viena valstybė narė atkreipė dėmesį į būtinybę geriau informuoti kitose valstybėse narėse besilankančius medžiotojus apie EŠGL naudojimą. Peržiūrėti direktyvą, kad būtų suderintos šaunamųjų ginklų kategorijos, pasiūlė tik kelios valstybės narės;
- dėl rekomendacijos išnagrinėti tokius klausimus kaip nuosavybės reikalavimai, tarpininkų ir perdirbamumo apibrėžtys valstybių narių nuomonės vėl išsiskyrė. Atrodė, kad daugelis sutinka su būtinybe geriau apibrėžti tarpininkų, sudedamųjų dalių ir dalių sąvokas (o prireikus ir atitinkamai peržiūrėti direktyvą) ir apsvarstyti pusiau automatinių ginklų perdirbamumo į automatinius (ir atvirkščiai) klausimą. Tačiau tik kelios valstybės narės pabrėžė būtinybę peržiūrėti esamus nuosavybės reikalavimus;
- nemažai valstybių narių taip pat laikė, kad reikia patikslinti tam tikras apibrėžtis (prekiautojų, svarbių šaunamųjų ginklų sudedamųjų dalių, kopijų).

(39) Remdamasi vertintojo darbu ir valstybių narių pateikta grįžtamąja informacija, Komisija sutinka su šiame vertinime nustatytais faktais. Ji taip pat mano, kad rekomendacijos yra pagrįstos ir vertingos, nors dėl kai kurių iš jų reikia imtis skubėsių veiksmų nei dėl kitų. Be to, kai kurios rekomendacijos (kaip antai dėl visų šaunamųjų ginklų dalių žymėjimo ir jungtinio informacijos registro) gali padaryti reikšmingą sąnaudų atžvilgiu poveikį ir gamintojams, ir prekyautojams (visų pirma MVĮ), todėl gali būti reikalingas papildomas nagrinėjimas ir galbūt galimybių studijos (pavyzdžiui, dėl informacijos registrų sujungimo).

7. Tolesni veiksmai

(40) Vertinimo tyrimas parodė, kad Šaunamųjų ginklų direktyva davė naudos vidaus rinkos veikimui, pagerindama tarpvalstybinį šaunamųjų ginklų judėjimą ir išlaikydama aukšto lygio saugumą; ji duoda papildomą Europos Sąjungos dalyvavimo naudą ir yra reikalinga.

(41) Tačiau išlieka kliūčių, keliančių pavojų, kad bus pakenkta direktyvos veikimui. Vertintojai (taip pat vadovaudamiesi pokalbiais su valstybėmis narėmis) išryškino šiuos kritinius klausimus, dėl kurių turi būti imtasi papildomų veiksmų: a) šaudyti garsiniais šoviniais skirtų ginklų (kaip antai dujinių šautuvų) perdirbamumo klausimas, b) būtinybė patikslinti šaunamųjų ginklų žymėjimo reikalavimus (kad būtų galima juos atsekti), c) bendrų griežtų šaunamųjų ginklų deaktyvavimo gairių būtinybė, d) būtinybė patikslinti apibrėžtis, e) būtinybė apsvarstyti pardavimo internetu tvarką, f) būtinybė supaprastinti ir patobulinti nacionalines pasikeitimo duomenimis sistemas ir išnagrinėti sąveikumo galimybes ir g) būtinybė suintensyvinti duomenų apie civilinius šaunamuosius ginklus ir susijusias baudžiamąsias veikas rinkimą, siekiant deramai pagrįsti ateities ES lygmens sprendimus.

(42) Jau įsibėgėjus bendrųjų deaktyvavimo gairių ir standartų rengimui, Komisija nutarė paankstinti direktyvos peržiūrą, atsižvelgdama į lapkričio 15 d. teroristinių išpuolių Paryžiuje, taip pat ankstesnių išpuolių ir šaudynių Paryžiuje ir Kopenhagoje ir incidento „Thalys“ traukinyje padarinius. Todėl Komisija nusprendė prie šios ataskaitos pridėti pasiūlymą iš dalies pakeisti direktyvą remiantis lig šiol surinktais įrodymais, įvertinant geresnio reglamentavimo aspektus.

(43) Vadovaujantis Komisijos komunikatu „Europos saugumo darbotvarkė“²⁵, atsakant į ES ministrų bendrą Rygos pareiškimą²⁶ ir 2015 m. rugpjūčio 29 d. vidaus reikalų ministrų deklaraciją, prie šios ataskaitos pridėdamu pasiūlymu bus siekiama sustiprinti esamą šaunamųjų ginklų teisinę bazę, pagerinti dalijimąsi informacija, spręsti neteisėtos prekybos ginklais ir jų reaktyvavimo problemas, gerinti žymėjimo standartus, kad būtų pagerintas ginklų atsekamumas, ir galiausiai bus nagrinėjama, kaip spręsti su ginklų arba šaudyti garsiniais šoviniais skirtų ginklų (pvz., dujinių ginklų) perdirbamumu susijusius klausimus.

²⁵ COM(2015) 185 *final*.

²⁶ Rygos bendras pareiškimas po neformalaus teisingumo ir vidaus reikalų ministrų susitikimo Rygoje sausio 29–30 d.